

PM 2017:183 RI (Dnr 110-1109/2017)

En ny kamerabevakningslag (SOU 2017:55)

Remiss från Justitiedepartementet

Remisstid den 19 september 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Justitiedepartementet har remitterat betänkandet En ny kamerabevakningslag till Stockholms stad. Utredningen om kameraövervakning – brottsbekämpning och integritetsskydd har fått i uppdrag att utreda vissa frågor om kameraövervakning enligt kameraövervakningslagen (2013:460) och att göra en analys av hur lagen behöver anpassas till EU:s nya reglering om behandling av personuppgifter. I uppdraget har även ingått att undersöka hur lagens tillämpningsområde förhåller sig till användning av ny teknik och göra vissa överväganden, analyser och bedömningar kopplade till brottsbekämpning. Dessutom har utredningen fått i uppdrag att analysera om integritetsskyddet på arbetsplatser behöver förbättras.

I betänkandet föreslås att kameraövervakningslagen ska ersättas av en ny lag som ska heta kamerabevakningslagen. Lagen ska träda i kraft den 25 maj 2018.

Betänkandet i sin helhet finns tillgängligt på [regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Fastighetskontoret, idrottsförvaltningen, trafikkontoret, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och Stockholms Stadshus AB har besvarat remissen med kontorsyttranden. Ordföranden i Norrmalms stadsdelsnämnd har besvarat remissen med stöd i delegationsordningen.

Stadsledningskontoret är positivt till att anpassningen av den nya EU-regleringen om behandling av personuppgifter på området för kameraövervakning sker genom en ny lag, kamerabevakningslagen. Stadsledningskontoret har synpunkter på bestämmelsen om lagens tillämpningsområde men instämmer i stort i utredningens förslag.

Fastighetskontoret ställer sig positivt till de föreslagna ändringarna mot bakgrund av de skäl som presenteras i utredningen. Ändringarna uppges bättre tillgodose beho-

ven vid berättigade ändamål för kamerabevakning som exempelvis brottsbekämpning samtidigt som det ger ett utökat skydd för enskilda individer mot integritetsintrång.

Idrottsförvaltningen ser positivt på utredningens förslag om att dagens generella tillståndsplikt för kamerabevakning ska tas bort. Den begränsade tillståndsplikten som ska gälla myndigheter och vissa andra som utför uppgifter av allmänt intresse bör dock enligt idrottsförvaltningens mening omfatta endast sådan verksamhet som kommuner och landsting är skyldiga att ombesörja enligt lag eller förordning, inte verksamhet som bedrivs med stöd av den allmänna kompetensen. Förvaltningen välkomnar att det enligt utredningens förslag blir lättare att få tillstånd till kamerabevakning både för brottsbekämpande ändamål och för andra berättigade ändamål samt att tillståndet kan ges inte bara på platser som redan är brottsutsatta, utan nu även på platser där det finns risk för angrepp på människors liv, hälsa eller trygghet.

Trafikkontoret är generellt positivt till betänkandet då en ny lag om kamerabevakning skapar möjligheter för staden att tillgodose berättigade ändamål i egenskap av markägare samt förvaltare av marken. En möjlighet att bevaka stadens mark där allmänheten har tillträde kan bli aktuellt ur bland annat en säkerhets- och ordningssynpunkt. Vidare bör nämnas att Trafik Stockholm, som i grunden är ett samarbete mellan Stockholms Stad, trafikkontoret och Trafikverket, ställer sig positivt till möjligheten att ansöka om kamerabevakning i syfte att ”förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor eller begränsa verkningarna av inträffade olyckor”.

Utbildningsnämnden är positiv till de förslag till förändringar som betänkandet omfattar. Förslagen innebär en ökad tydlighet och medför förenklingar samtidigt som den personliga integriteten är fortsatt värnad. Att endast en myndighet ansvarar för tillsynen bidrar till tydligheten och bör innebära effektiviseringsvinster.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning ser positivt på förslaget att det ska bli lättare för kommuner och myndigheter att få tillstånd till kamerabevakning. Vidare bedömer förvaltningen att förstärkningarna av integritetsskyddet som föreslås i utredningen är tillräckliga.

Norrmalms stadsdelsnämnd ställer sig positiv till att möjligheterna till kameraövervakning stärks i syfte att förebygga brott och värna hälsa och trygghet. Nämnden ställer sig vidare positiv till att det personliga integritetsskyddet stärks i form av utökad upplysningsplikt.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd är positiv till den föreslagna lagändringen som kommer att ge ökade möjligheter till kamerabevakning samtidigt som den personliga integriteten får ett förstärkt skydd. Den nya EU-förordningen kommer att medföra stora förändringar för och krav på hanteringen av personuppgifter. Nämnden anser därför att betänkandets förslag på en anpassning av den svenska lagstiftningen är positiv och angelägen.

Stockholms Stadshus AB är positiv till att anpassningen av den nya EU-regleringen om behandling av personuppgifter på området för kameraövervakning sker genom en ny lag, kamerabevakningslagen. Koncernledningen har synpunkter på bestämmelsen om lagens tillämpningsområde, men har i övrigt inga invändningar mot utredningens förslag. Koncernledningen menar att bestämmelsen om att lagen inte ska gälla vid bland annat kamerabevakning som sker i en verksamhet som omfattas av tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen är svärbegriplig, både vad gäller lagtexten och vad utredningen skrivit i kommentaren. Detta bör tydliggöras i den fortsatta beredningen.

Mina synpunkter

Jag delar betänkandets ingångsposition, den nya Kamerabevakningslagens syfte bör vara att bättre tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål – i synnerhet brottsbekämpning – men samtidigt stärka det personliga integritetsskyddet vid sådan bevakning.

Min grundinställning är att polisen och andra myndigheter ska få de verktyg de behöver för att bekämpa brottslighet och göra så att fler stockholmare känner sig trygga. Kamerabevakning kan vara ett effektivt verktyg för att förhindra eller upptäcka brottslighet samt bidra till att begångna brott kan utredas och lagföras. Jag är därför positiv till att betänkandet föreslår att de nya tillståndskraven ska göra det enklare för kommuner och myndigheter att få tillstånd till kamerabevakning vid platser som är brottsutsatta eller upplevs som otrygga.

Viktigt att påpeka i sammanhanget är att kamerabevakning inte ersätter behovet av att utveckla och satsa på andra brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder av kort såväl som långsiktig karaktär.

Jag välkomnar också att betänkandet i kombination med de utvidgade möjligheterna till kamerabevakning också föreslår ett förstärkt integritetsskydd.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 7 september 2017

KARIN WANNGÅRD

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

En ny kamerabevakningslag

I betänkandet föreslås att kameraövervakningslagen ska ersättas av en ny lag som ska heta kamerabevakningslagen. Lagen ska träda i kraft den 25 maj 2018.

EU:s nya reglering består av en förordning och ett direktiv. Direktivet gäller för personuppgiftsbehandling hos vissa myndigheter och för syften som avser bland annat brottsbekämpning, lagföring och straffverkställighet. Den nya EU-förordningen omfattar annan personuppgiftsbehandling hos myndigheter och andra. Den kommer att gälla direkt i Sverige den 25 maj 2018, vilket innebär att bestämmelser om kameraövervakning som upprepar eller avviker från innehållet i förordningen inte kan behållas i svensk lagstiftning annat än om förordningen ger utrymme för det. Det nya direktivet ska genomföras i svensk rätt och svenska bestämmelser som omfattar kameraövervakning som träffas av direktivet måste uppfylla direktivets krav. Sammantaget innebär detta att det krävs en stor reform av den svenska lagstiftningen på området.

I utredningsuppdraget har inte ingått att överväga att avskaffa eller genomgripande förändra den särskilda lagstiftningen på kameraövervakningsområdet. Inte heller har det ingått att helt undanta vissa rättssubjekt från lagstiftningens tillämpningsområde eller från dagens krav på tillstånd och upplysning. Att överväga om utvidgad möjlighet till kameraövervakning i annan lagstiftning som reglerar kameraanvändning till exempel för Polismyndigheten har heller inte ingått i uppdraget.

Utredningen har i sitt uppdrag beaktat det arbete som andra utredningar, bland annat Dataskyddsutredningen och Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv, utfört för att genomföra den nya EU-regleringen. Det innebär att förslagen om två nya generella lagar – en dataskyddslag med föreskrifter och en brottsdatalag med föreskrifter – har fått betydelse för hur utredningen utformat sina förslag.

Kamerabevakningslagens syfte ska vara att tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål, bland annat brottsbekämpning, och att skydda enskilda mot otillbörliga intrång i den personliga integriteten vid sådan bevakning.

I frågor som inte regleras i lagen ska förordningen, dataskyddslagen med föreskrifter och brottsdatalagen med föreskrifter gälla. Någon allmän bestämmelse om att kamerabevakning i grunden är laglig vid myndighetsutövning eller utförande av en uppgift av allmänt intresse enligt förordningen eller vid utförande av en arbetsuppgift enligt direktivet och brottsdatalagen behövs inte.

Kamerabevakningslagen ska ha ett förhållandevis brett tillämpningsområde. Med kamerabevakning ska förstås att kameror eller därmed jämförliga utrustningar, utan att manövreras på platsen, används varaktigt eller upprepat för personbevakning. Och med personbevakning menas att människor kan identifieras genom bevakning, till exempel om hela personen eller ansiktet syns tydligt. Lagen ska inte omfatta användning av handhållna kameror och kameror som på annat sätt bärs på kroppen. Däremot ska lagen omfatta kameror på drönare och på eller i bussar, tågagnar och liknande objekt förutsatt att kamerorna inte kan manövreras på platsen. Bestämmelserna i lagen ska även omfatta kameror som är placerade på geografiskt bestämda platser till exempel på eller inuti byggnader och på stolpar.

Lagen ska endast gälla om de kameror eller separata ljudanordningar som används finns i Sverige och den som bedriver bevakningen är etablerad här eller i tredjeländ.

Kamerabevakning som en fysisk person utför som ett led i en verksamhet av rent privat natur eller som har samband med dennes hushåll omfattas inte av lagen. Hemlig kameraövervakning undantas också. Dessutom ska undantag göras för kamerabevakning som sker i verksamhet som omfattas av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen samt kamerabevakning som sker för journalistiska ändamål eller för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande. Annan lagstiftning kan aktualiseras vid sådan kameraanvändning som inte omfattas av kamerabevakningslagens bestämmelser.

Ett upplysningskrav

På motsvarande sätt som idag ska i kamerabevakningslagen finnas ett krav på att det ska lämnas upplysning om kamerabevakning. Kravet ska delvis vara strängare än tidigare. Den som bedriver kamerabevakning ska genom tydlig skyltning eller på annat sätt lämna upplysning om bevakningen, sin identitet och sina kontaktuppgifter och kontaktuppgifter till ett eventuellt dataskyddsombud. Om ljud kan avlyssnas eller tas upp vid bevakningen ska särskild upplysning om detta lämnas. Dessutom ska viss ytterligare information – bland annat om ändamålet med kamerabevakningen och möjligheten att lämna in klagomål till tillsynsmyndigheten – göras tillgänglig till exempel via en webbsida.

Från upplysningskravet ska gälla vissa undantag, några som idag finns i kameraövervakningslagen men även några nya. De nya undantagen avser kamerabevakning som bedrivs i brådskande fall från till exempel en drönare. Det ena undantaget gäller när sådan bevakning bedrivs av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen i ett fall där det av särskild anledning finns risk för viss allvarlig brottslighet och syftet med bevakningen är att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra denna. Det andra undantaget gäller när bevakning bedrivs av Polismyndigheten eller den som är räddningsledare enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor i ett fall där bevakningen är av vikt för att avvärja en hotande olycka eller begränsa verkningarna av en inträffad olycka.

I enskilda fall ska tillsynsmyndigheten kunna besluta om undantag från upplysningskravet om det finns synnerliga skäl för det.

Ökade möjligheter till kamerabevakning – ett begränsat tillståndskrav

Kamerabevakningslagen ska – till skillnad mot kameraövervakningslagen – inte innehålla något generellt krav på tillstånd för att kamerabevakning ska få ske. Inte heller ska lagen innehålla något krav på anmälan som motsvarar dagens anmälningskyldighet. Däremot ska den nya lagen innehålla ett begränsat tillståndskrav.

En utgångspunkt för lagen är att den bör ge ökade möjligheter till kamerabevakning och EU-regleringen innebär att det inte längre är möjligt att upprätthålla en generell tillståndsplikt för sådan kamerabevakning som omfattas av förordningen. Förordningen tillåter endast krav på tillstånd i vissa fall medan ett generellt sådant krav kan gälla för kamerabevakning som träffas av direktivet.

Genom att slopa dagens generella tillståndskrav och anmälningskyldighet kommer kamerabevakning i många verksamheter i framtiden att bli tillstånds- och anmälningsfri. Möjligheterna att bedriva kamerabevakning i dessa verksamheter kan

därför öka. Även om andra bestämmelser ska gälla för sådan kamerabevakning kan det förutses att den svenska tillsynsmyndigheten på området, liksom de rättsprövande domstolarna, kommer att ha en mer generös syn än tidigare på utrymmet för kamerabevakning. Rättsläget är helt nytt på grund av den nya EU-regleringen och bland annat kan fler berättigade ändamål för kamerabevakning åberopas.

Även det tillståndskrav som kamerabevakningslagen ska innehålla därför att principiella och praktiska skäl motiverar det kan förenas med ökade möjligheter till kamerabevakning. Tillståndsförfarandet innebär en prövning enligt vissa i lagen på förhand givna kriterier, som är särskilt anpassade för de behov och de integritetsaspekter som gäller på kamerabevakningsområdet. Dessa kriterier kan främja att prövningen blir mer förutsebar och enhetlig samt att tillstånd beviljas i större utsträckning än med dagens kameraövervakningslag.

För kamerabevakning som ska omfattas av tillståndskravet ska den nya lagen ge ökade möjligheter att få tillstånd dels genom att de intressen av kamerabevakning som ska tillmätas betydelse vid prövningen utökas, dels genom att undantagen från tillståndskravet vidgas något jämfört med idag.

Tillståndskravet ska gälla endast för vissa objekt och för platser dit allmänheten har tillträde. Kravet ska gälla för statliga och kommunala myndigheter. Det ska också gälla för andra fysiska eller juridiska personer när de utför en uppgift som följer av lag eller annan författning, kollektivavtal eller beslut som meddelats med stöd av lag eller annan författning, om uppgiften avser brottsbekämpning, lagföring, straffverkställighet, upprätthållande av allmän ordning och säkerhet eller nationell säkerhet eller om uppgiften annars är av allmänt intresse.

Kravet på tillstånd ska alltså gälla samtliga myndigheter, i den mån viss kamerabevakning som de bedriver inte är undantagen från kravet, och privaträttsliga subjekt som driver exempelvis skolverksamhet, kollektivtrafik, hälso- och sjukvård och förläggningar för asylsökande.

Däremot ska tillståndskravet inte gälla exempelvis privaträttsliga subjekts kamerabevakning i butikslokaler, av medieredaktioner, av lokaler som används av religiösa samfund och av idrottsarenor. Inte heller ska det omfatta till exempel kamerabevakning inom jord- och skogsbruk.

Från tillståndskravet ska gälla vissa undantag som i huvudsak motsvarar undantagen från tillståndsplikten enligt kameraövervakningslagen. Och några av den lagens undantag ska vidgas, till exempel undantas kamerabevakning som bedrivs under högst en månads tid av Polismyndigheten och Säkerhetspolisen när det av särskild anledning finns risk för viss allvarlig brottslighet och syftet med bevakningen är att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra denna. Vidare ska undantas viss kamerabevakning som hittills varit anmälningskyldig bland annat bevakning i tunnelbanan.

Tillstånd till kamerabevakning ska ges om intresset av sådan bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad. Vid bedömningen av intresset av kamerabevakning ska det särskilt beaktas om bevakningen behövs för att

- förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott på en brottsutsatt plats,
- förebygga, förhindra, upptäcka, utreda eller lagföra angrepp på någons liv, hälsa eller trygghet till person eller på egendom på en plats där det av särskild anledning finns risk för sådana angrepp,
- förebygga, förhindra eller upptäcka störningar av allmän ordning

och säkerhet eller begränsa verkningarna av sådana störningar,
– utöva kontrollverksamhet,
– förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor eller begränsa verkningarna av inträffade olyckor, eller
– tillgodose andra därmed jämförliga ändamål.

Vid ändrade förhållanden ska ett tillstånd kunna ändras eller återkallas.

Tillståndskravet ska inträda när kamerabevakning ska ske, vilket i praktiken innebär att tillstånd måste sökas innan bevakningen påbörjas.

Det föreslagna tillståndsförfarandet innebär att en ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter som i princip motsvarar innehållet i en sådan konsekvensbedömning som regleras i förordningen eller direktivet. Ansökan om tillstånd ska göras hos tillsynsmyndigheten. Den kommun där kamerabevakningen ska ske ska få tillfälle att yttra sig före ett beslut om tillstånd, om det behövs. Ett beslut om tillstånd ska förenas med villkor om hur bevakningen får anordnas. Om förutsättningarna för ett tillstånd ändras, får nya villkor beslutas, eller, om förutsättningarna för tillstånd inte längre är uppfyllda, tillståndet återkallas.

Ett förstärkt integritetsskydd på arbetsplatser

I fråga om kamerabevakning på arbetsplatser som ska omfattas av kravet på tillstånd till sådan bevakning ska – liksom enligt kameraövervakningslagen – ett yttrande från ett skyddsombud, en skyddskommitté eller en organisation som företräder arbetstagarna på arbetsplatsen lämnas in tillsammans med en ansökan om tillstånd. Det samma ska gälla i fråga om en ansökan om undantag från upplysningskravet vid kamerabevakning på arbetsplatser. När det gäller kamerabevakning på arbetsplatser som inte ska omfattas av tillståndskravet ska införas en ny skyldighet för arbetsgivaren att först förhandla om bevakningen med en organisation som företräder arbetstagarna på arbetsplatsen. Förhandlingsskyldigheten ska fullgöras på det sätt som anges i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet. Från förhandlingsskyldigheten ska avvikelser få göras genom kollektivavtal. En organisation som företräder arbetstagarna på arbetsplatsen ska ha rätt att överklaga beslut om tillstånd till kamerabevakning och beslut om undantag från upplysningskravet.

Ett förstärkt integritetsskydd i övrigt

Vid kamerabevakning ska i övrigt gälla de bestämmelser som finns i förordningen och dataskyddslagen med föreskrifter eller brottsdatalagen med föreskrifter och som avser principer för behandling av personuppgifter, rättigheter för enskilda, skyldigheter för personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden samt överföring av personuppgifter till tredjeland eller internationella organisationer.

Att låta dessa bestämmelser gälla för kamerabevakning ger ett förstärkt integritetsskydd jämfört med vad som gällt hittills. Några sakliga ändringar av bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) om sekretess vid kamerabevakning och sekretess hos tillsynsmyndigheten behövs inte enligt utredningen.

Tillsyn, sanktioner och rättsmedel

Utredningen föreslår att tillsynen över kamerabevakning ska samlas hos en enda myndighet, Datainspektionen, och inte längre vara uppdelad mellan länsstyrelserna och Datainspektionen. I ett ärende enligt kamerabevakningslagen hos tillsynsmyndigheten ska bestämmelser om undersökningsbefogenheter för den myndigheten i

förordningen och dataskyddslagen med föreskrifter eller i brottsdatalagen med föreskrifter tillämpas. Vid underlåtenhet att bistå tillsynsmyndigheten i ett sådant ärende ska bestämmelser om sanktionsavgifter tillämpas. Bestämmelserna om sanktionsavgifter ska även tillämpas vid överträdelse av kamerabevakningslagen eller av beslut som meddelats med stöd av lagen. Vid sådana överträdelse ska dessutom bestämmelser om skadestånd tillämpas. Något straffansvar för den som bryter mot kamerabevakningslagen eller beslut som meddelats med stöd av lagen ska inte längre kunna följa.

Tillsynsmyndighetens beslut enligt lagen, till exempel i frågor om tillstånd till kamerabevakning, undantag från kravet på upplysning om kamerabevakning och sanktionsavgifter, ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Beslut om tillstånd till kamerabevakning och om undantag från upplysningskravet ska få överklagas även av den kommun där bevakningen ska ske. Som framgått ovan ska ett sådant beslut – när kamerabevakningen ska avse en arbetsplats – också få överklagas av en organisation som företräder arbetstagarna på arbetsplatsen.

I övrigt ska bestämmelser om tillsynsmyndighetens befogenheter, sanktioner, överklagande med mera i förordningen och dataskyddslagen med föreskrifter eller i brottsdatalagen med föreskrifter gälla för kamerabevakning såvitt avser ärenden, beslut, överträdelse med mera som inte regleras direkt i kamerabevakningslagen.

Kapitel 17 Konsekvenser

Utredningen framhåller det omfattande pågående arbetet inom Regeringskansliet som på olika sätt rör EU:s nya dataskyddsreglering och bedömer att konsekvenserna av utredningens förslag därför får bli preliminära uppskattningar. De lämnade förslagen innebär, enligt utredningen, inte några större ändringar för kommunernas del. Det kan bli fråga om en minskning av antalet tillståndsärenden där en kommun ska få tillfälle att yttra sig före ett beslut om tillstånd. Sammantaget kan förslagen väntas medföra endast mindre kostnader av engångskaraktär för kommuner samt bedöms rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Fastighetskontoret, idrottsförvaltningen, trafikkontoret, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och Stockholms Stadshus AB har besvarat remissen med kontorsyttranden. Ordföranden i Norrmalms stadsdelsnämnd har besvarat remissen med stöd i delegationsordningen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets synpunkter redovisas under de rubriker som finns i sammanfattningen och i kapitel 17 Konsekvenser.

En ny kamerabevakningslag

Stadsledningskontoret delar utredningens uppfattning om att den nya EU-regleringen om behandling av personuppgifter för svensk del innebär behov av en stor reform på området för kameraövervakning.

Stadsledningskontoret delar även uppfattningen om utgångspunkter för en ny lag på området och avgränsningen av bestämmelserna i den föreslagna kamerabevakningslagen.

I kapitel 10 Lagens syfte och tillämpningsområde (avsnitt 10.4) och i lagförslaget 5 § föreslås att kamerabevakningslagen inte ska gälla vid bl.a. 3. kamerabevakning som sker i en verksamhet som omfattas av tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

Stadsledningskontoret menar att bestämmelsen är svårbegriplig, både vad gäller lagtexten och vad utredningen skrivit i kommentaren. Med hänsyn till att bägge grundlagarna är viktiga delar av den lagstiftning svenska myndigheter har att tillämpa i sina verksamheter, bl.a. bestämmelserna om rätten att ta del av allmänna handlingar i 2 kap. TF, ger en bokstavstolkning av 5 § p.3 vid handen att kamerabevakning inom t.ex. de kommunala myndigheternas verksamheter faller utanför lagens tillämpningsområde. Detta är uppenbart inte avsikten med bestämmelsen som behöver formuleras så att tillämpningsområdet för lagen blir tydligt och det blir begripligt vad som gäller i förhållandet till dataskyddsförordningen samt rätten till yttrande- och informationsfriheten.

Stadsledningskontoret är positivt till de utökade möjligheter till övervakning/bevakning som förslaget innebär då samhällsutvecklingen medför krav på förstärkt samverkan kring bl.a. brottsförebyggande arbete och ansvar för många samhällsaktörer, däribland kommunerna på lokal nivå. Det kan betonas att kameraövervakning är ett verktyg bland flera och att det, såsom utredningen funnit, är viktigt att upprätthålla balansen mellan behovet av kameraövervakning för berättigade ändamål och de enskildas skydd mot otillbörliga ingrepp i den personliga integriteten.

Stadsledningskontoret konstaterar att det i de två nya generella lagförslagen till en dataskyddslag och en brottsdatalag finns bestämmelser om rättslig grund för personuppgiftsbehandling och kontoret delar bedömningen att det i kamerabevakningslagen inte behövs någon allmän bestämmelse om att kamerabevakning i grunden är laglig vid myndighetsutövning eller utförande av en uppgift av allmänt intresse enligt förordningen eller vid utförandet av en arbetsuppgift enligt direktivet.

Ett upplysningskrav

Stadsledningskontoret tillstyrker förslagen rörande upplysningskrav inklusive de nya undantag som föreslås i förhållande till nu gällande kameraövervakningslag.

Ökade möjligheter till kamerabevakning – ett begränsat tillståndskrav

Stadsledningskontoret är positivt till de ökade möjligheter till kameraövervakning som förslaget innebär. Likaså är kontoret positivt till att tillståndsprövningen genom förslaget kan förväntas bli mer förutsebar och enhetlig genom den precisering i lagtexten av vad som särskilt ska beaktas vid intressebedömningen av kamerabevakning.

Ett förstärkt integritetsskydd på arbetsplatser

Stadsledningskontoret tillstyrker förslaget om förstärkt integritetsskydd på arbetsplatser.

Ett förstärkt integritetsskydd i övrigt

Stadsledningskontoret delar uppfattningen att det inte behövs några sakliga ändringar om sekretess vid kamerabevakning i offentlighets- och sekretesslagen och är positivt till det förstärkta integritetsskydd som de i övrigt på området för kamerabevakning föreslagna bestämmelserna kan förväntas ge.

Tillsyn, sanktioner och rättsmedel

Stadsledningskontoret tillstyrker att Datainspektionen ska vara enda tillsynsmyndighet enligt kamerabevakningslagen. Som utredningen funnit kan detta leda till hög kvalitet, enhetlighet och effektivitet i tillståndsprövningar och övriga frågor om kamerabevakning. Särskilt mot bakgrund av den nya EU-regleringen och den snabba tekniska utvecklingen är det viktigt att kompetensen på området säkerställs nationellt.

Dataskyddsutredningen har i sitt förslag till dataskyddslag bl.a. föreslagit att sanktionsavgifter enligt förordningen även ska få riktas mot bl.a. kommunala myndigheter och i förslaget till kamerabevakningslag har utredningen bedömt att de skäl som anförts för sanktionsavgifter i det förslaget har fog för sig även på kamerabevakningsområdet. Stadsledningskontoret ifrågasätter förslaget i denna del mot bakgrund av den myndighetsutövning och uppgifter av allmänt intresse som i nationell rätt ålagts kommunerna.

Stadsledningskontoret har ingen invändning mot utredningens förslag i övrigt om tillsyn, sanktioner och rättsmedel.

Kapitel 17 Konsekvenser

Stadsledningskontoret delar utredningens bedömning att förslagen inte innebär några större förändringar för kommuner.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att som svar på remissen hänvisa till vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.

Fastighetskontoret

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret ställer sig positivt till de föreslagna ändringarna mot bakgrund av de skäl som presenteras i utredningen. Ändringarna uppges bättre tillgodose behoven vid berättigade ändamål för kamerabevakning som exempelvis brottsbekämpning samtidigt som det ger ett utökat skydd för enskilda individer mot integritetsintrång.

Idrottsförvaltningen

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 16 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsförvaltningen lämnar följande synpunkter.

Idrottsförvaltningen instämmer i utredningens slutsats att nuvarande lagstiftning inte tillgodoser det behov av kameraövervakning som finns i dagens samhälle.

Idrottsförvaltningen ser positivt på utredningens förslag om att dagens generella tillståndsplikt för kamerabevakning ska tas bort. Den begränsade tillståndsplikten som ska gälla myndigheter och vissa andra som utför uppgifter av allmänt intresse bör dock enligt idrottsförvaltningens mening omfatta endast sådan verksamhet som kommuner och landsting är skyldiga att ombesörja enligt lag eller förordning, inte verksamhet som bedrivs med stöd av den allmänna kompetensen. Exempel på sådan fakultativ verksamhet är simhallar och badanläggningar. Idrottsförvaltningen har förståelse för den gränsdragningsproblematik som utredningen för fram när det gäller distinktionen mellan myndigheters obligatoriska och frivilliga uppgifter, bland annat med anledning av att uppgifternas natur kan också förändras i takt med att samhället och politiken förändras, men anser att den torde vara begränsad eftersom att de obligatoriska uppgifterna är reglerade i lagar och förordningar. En förändring av en för myndigheterna frivillig uppgift till en obligatorisk uppgift följs följaktligen av en författningsre-

glering. Distinktionen mellan de olika typerna av uppgifter är alltså tydlig. Dessutom sker övergångar mellan de olika typerna av uppgifter inte i någon större omfattning.

Idrottsförvaltningen välkomnar att det enligt utredningens förslag blir lättare att få tillstånd till kamerabevakning både för brottsbekämpande ändamål och för andra berättigade ändamål samt att tillståndet kan ges inte bara på platser som redan är brottsutsatta, utan nu även på platser där det finns risk för angrepp på människors liv, hälsa eller trygghet.

Idrottsförvaltningen välkomnar vidare att utredningen föreslår att en utvidgning av tillämpningsområdet för när tillstånd till övervakning ska ske, och konstaterar att utredningens återkommande omnämnande och exemplifiering av simhallar visar på att behovet för kamera-bevakning i simhallar särskilt har uppmärksammats.

Det är positivt att utredningen belyser att intresset av att utreda och lagföra brott bör ges stor tyngd oavsett om kamerabevakningen samtidigt kan antas förebygga brottslighet på platsen eller inte. Det hittills bristande genomslaget i praxis av detta synsätt bidrar sannolikt till en svårighet att säkra teknisk bevisning för de brott som anmäls, och en minskad benägenhet att anmäla brott som är svåra att styrka utan teknisk bevisning. En ändring i tillämpningen av beviljande av tillstånd för kamerabevakning är en viktig del för brottsoffer och för att ge en tryggare känsla. För att intresset för att kunna utreda och lagföra brott ska kunna tillgodoses är det givetvis nödvändigt att kamerabevakningen sker med bildinspelning så att teknisk bevisning kan säkras.

Idrottsförvaltningen kan notera att utredningen inte adresserar Polismyndighetens behov av att i större omfattning själv kunna fatta beslut om kameraövervakning på platser där det finns risk för angrepp på människors liv, hälsa eller trygghet, t.ex. på festivaler där det blir allt vanligare att det sker sexuella ofredanden och våldtäkter. Med den negativa brottsutveckling som sker i samhället är kamerabevakning ett viktigt komplement till de övriga åtgärder som vidtas för att förebygga brottsligheten och ett i många fall nödvändigt medel för att säkra den tekniska bevisning som krävs för att utreda och lagföra de brott som begås.

I övrigt har idrottsförvaltningen inga synpunkter kring Kameraövervakningsutredningens förslag.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret är generellt positivt till betänkandet då en ny lag om kamerabevakning skapar möjligheter för staden att tillgodose berättigade ändamål i egenskap av markägare samt förvaltare av marken. En möjlighet att bevaka stadens mark där allmänheten har tillträde kan bli aktuellt ur bland annat en säkerhets- och ordningssynpunkt. Ett exempel kan vara olovligt nyttjande av stadens mark.

Vidare bör nämnas att Trafik Stockholm, som i grunden är ett samarbete mellan Stockholm Stad, trafikkontoret och Trafikverket, ställer sig positivt till möjligheten att ansöka om kamerabevakning i syfte att ”förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor eller begränsa verkningarna av inträffade olyckor”. Trafik Stockholm menar på att en framtida användning av kamerabevakning genom exempelvis drönare kan komma att förbättra säkerheten, framkomligheten och kvalitén på trafikstörningsinformationen för trafikanter, resenärer och näringsliv.

Dessutom tolkar kontoret att en ny kamerabevakningslag kan öppna upp förutsättningar för kommunen att exempelvis kunna övervaka fordon som befinner sig olovligt i kollektivkör-fält och därmed hindrar framkomligheten för busstrafiken.

Parkeringsanmärkning ska enligt lag (1976:206) om felparkeringsavgift alltid överlämnas till ägaren eller föraren av fordonet alternativt fästas på fordonet. Den nya kamerabevakningslagen kommer förhoppningsvis att möjliggöra ett alternativt förfarande där en helt

automatiserad process kan bli aktuell där kameror registrerar olovligt stannande/parkering i kollektivkörfält. För att detta ska vara möjligt behöver det dock i första hand ske lagändringar i den ovan nämnda lagen.

Trafikkontoret har tillsammans med Trafikförvaltningen (dåvarande SL) tidigare i en framställan till Näringsdepartementet föreslagit lagändringar i ett antal lagar, vari kameraövervakningslagen ingick, för att möjliggöra övervakning av kollektivkörfält och busshållplatser med hjälp av kameror som monteras på bussarna samt på vissa fasta platser.

Bakgrunden till denna framställan var att framkomlighetsfrågan under de senaste åren blivit allt viktigare för att säkerställa en attraktiv och konkurrenskraftig kollektivtrafik. Fordon som kör och parkerar i såväl kollektivtrafikkörfält som hållplatsområden är alltjämt ett stort problem som i huvudsak påverkar framkomligheten. Det har varit problematiskt att komma åt felparkerade fordon med enbart traditionell övervakning då förare i de flesta fallen parkerar under en kortare stund. Det har vidare varit svårt att komma åt rörlig obehörig trafik i kollektivkörfält om inga poliser funnits närvarande på platsen. Av dessa anledningar har Trafikkontoret argumenterat för en ny metod av intensifierad och förstärkt parkeringsövervakning med hjälp av kameror som kan förbättra pålitligheten hos bussen som färdmedel och i det stora hela främja framkomligheten på stadens gator.

Kontoret har i dess framställan till Näringsdepartementet föreslagit att det inte bör ställas krav på att staden måste ansöka om tillstånd för varje enskilt fall. Kontorets fortsatta inställning är att detta skulle vara alltför tidskrävande samt ineffektivt. Trafikkontoret anser att kommunen istället bör åläggas att ansöka om ett generellt tillstånd i syfte att tillgodose kommunens berättigade ändamål i egenskap av markägare och förvaltare av allmän kommunal mark.

För övrigt anser Trafik Stockholm att ett erhållande av ett generellt godkännande för att sätta upp kameror för trafikbevakning skulle underlätta deras verksamhet.

Trafikkontoret tillstyrker förslaget om en ny kamerabevakningslag med beaktande av ovan angivna synpunkter.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 augusti 2017 följande.

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 12 juli 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen är positiv till de förslag till förändringar som betänkandet omfattar. Förslagen innebär en ökad tydlighet och medför förenklingar samtidigt som den personliga integriteten är fortsatt värnad. Att endast en myndighet ansvarar för tillsynen bidrar till tydligheten och bör innebära effektiviseringsvinster.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen. Beslutet justeras omedelbart

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15

augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget att det ska bli lättare för kommuner och myndigheter att få tillstånd till kamerabevakning, exempelvis vid särskilt brottsutsatta platser eller platser som uppfattas som otrygga. Kamerabevakning är ett verktyg bland flera som kan förebygga, förhindra eller upptäcka brottslighet eller bidra till att begångna brott kan utredas och lagföras.

Förvaltningen strävar efter att vidta förebyggande åtgärder för att öka trygghet och minska brottslighet inom förvaltningens verksamheter och i den offentliga miljön inom stadsdelsområdet. Det görs bland annat genom att placera offentliga verksamheter i strategiska lägen, belysning av mörka platser och entréer riktade mot gatan. Kamerabevakning ersätter inte dessa förebyggande åtgärder utan ska ses som ett komplement när de förebyggande åtgärderna inte räcker till. Förvaltningen bör därför även fortsättningsvis i första hand fokusera sitt arbete på andra förebyggande insatser än kamerabevakning.

Förvaltningen anser att de förstärkningar av integritetsskyddet vid kamerabevakning som föreslås i utredningen är tillräckliga. Det bör dock betonas att den enskildes intresse av att inte vilja bli bevakad bör i alla sammanhang där kamerabevakning övervägs noga beaktas.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd har genom ordförandebeslut daterat den 20 juli besvarat remissen med stöd i delegationsordningen.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 juli 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Norrmalms stadsdelsförvaltning bedriver ingen egen kameraövervakning. Inom stadsdelsområdet finns dock brottsutsatta och otrygga platser där polisens kameraövervakning kan bidra till att förebygga brott, öka tryggheten och skapa bättre förutsättningar att utreda begångna brott. Kamerabevakning kan utgöra en viktig parameter i arbetet mot ett tryggt och jämställt samhälle där alla vågar röra sig fritt. Kameraövervakning kan vara av avgörande betydelse vilket påvisades till exempel vid attentatet på Drottninggatan då den nu terrorismstänkte gärningsmannen kunde identifieras och snabbt lokaliseras med hjälp av kameraövervakning. Förvaltningen anser det viktigt att polisen och andra myndigheter ges förutsättningar att bekämpa brott och öka tryggheten genom kameraövervakning. Förvaltningen kan inte ta ställning till om förslaget är tillräckligt i syfte att möta behovet av det brottsförebyggande arbete som finns idag.

Förvaltningen vill lyfta behovet av att även förskolor och skolor ska omfattas av den föreslagna förenklingen för kamerabevakning. Skolor och förskolor är inte allmän plats och förvaltningens bedömning är att kamerabevakning skulle öka tryggheten och motverka brott.

Förvaltningen ställer sig positiv till ett ökat integritetsskydd vid kamerabevakning i form av de utökade upplysningskraven. Som en motvikt mot det integritetsintrång en kameraövervakning kan uppfattas som är det viktigt att allmänheten informeras om omfattningen av bevakningen, hanteringen av personuppgifter och möjligheten att kontakta tillsynsmyndighet för att lämna in klagomål.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 augusti 2017 följande.

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Omedelbar justering.

Reservation anfördes av Amela de la Cruz (L) *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till den föreslagna lagändringen som kommer att ge ökade möjligheter till kamerabevakning samtidigt som den personliga integriteten får ett förstärkt skydd. Den nya EU-förordningen kommer att medföra stora förändringar för och krav på hanteringen av personuppgifter. Förvaltningen anser därför att betänkandets förslag på en anpassning av den svenska lagstiftningen är positiv och angelägen.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 28 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen är positiv till att anpassningen av den nya EU- regleringen om behandling av personuppgifter på området för kameraövervakning sker genom en ny lag, kamerabevakningslagen.

I kapitel 10 Lagens syfte och tillämpningsområde (avsnitt 10.4) och i lagförslaget 5 § föreslås att kamerabevakningslagen inte ska gälla vid bl.a. kamerabevakning som sker i en verksamhet som omfattas av tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

Koncernledningen menar att bestämmelsen är svårbegriplig, både vad gäller lagtexten och vad utredningen skrivit i kommentaren. Med hänsyn till att bägge grundlagarna är viktiga delar av den lagstiftning svenska myndigheter har att tillämpa i sina verksamheter, bl.a. bestämmelserna om rätten att ta del av allmänna handlingar i 2 kap. TF, ger en bokstavstolkning av bestämmelsen vid handen att kamerabevakning inom t.ex. de kommunala myndigheternas inklusive bolagens verksamheter faller utanför lagens tillämpningsområde. Detta är uppenbart inte avsikten med bestämmelsen som behöver formuleras så att tillämpningsområdet för lagen blir tydlig och det blir begripligt vad som gäller i förhållandet till dataskyddsförordningen samt rätten till yttrande- och informationsfriheten.

Koncernledningen är positiv till de utökade möjligheter till övervakning/bevakning som förslaget innebär då samhällsutvecklingen medför krav på förstärkt samverkan kring bl.a. brottsförebyggande arbete och ansvar för många samhällsaktörer, däribland kommunerna på lokal nivå. Det kan betonas att kameraövervakning är ett verktyg bland flera och att det, såsom utredningen funnit, är viktigt att upprätthålla balansen mellan behovet av kameraövervakning för berättigade ändamål och de enskildas skydd mot otillbörliga ingrepp i den personliga integriteten.

Koncernledningen är också positiv till att tillståndsprövningen genom förslaget kan förväntas bli mer förutsebar och enhetlig genom den precisering i lagtexten av vad som särskilt ska beaktas vid intressebedömningen av kamerabevakning.

Familjebostäder anser att lagstiftaren inte ska göra åtskillnad mellan privata och kommunala bostadsbolag. Enligt Familjebostäder kommer de kommunala bostadsbolagen genom kravet på tillstånd för kamerabevakning på allmän plats att åläggas en betydande högre administrativ börda jämfört med de privata fastighetsägarna och det är inte förenligt med att de kommunala bostadsbolagen också ska bedriva sin verksamhet på affärsmässiga villkor.

Myndigheters verksamhet består i myndighetsutövning eller annars i uppgifter av allmänt intresse. Begreppet ”allmänt intresse” är vidare än myndighetsutövning och omfattar i prin-

cip alla uppgifter en kommun och dess bolag har kompetens att utföra enligt kommunallagen. Till dessa uppgifter hör bostadsförsörjning. Som Familjebostäder konstaterar kan det bli inkonsekvent att verksamheter av samma slag kan bedömas olika när det gäller krav på tillstånd för kamerabevakning beroende på om de bedrivs av ett kommunalt bolag eller av en privat aktör.

Koncernledningen kan konstatera att detta utgör ytterligare ett exempel där det ställs högre krav på de kommunala bostadsbolagen jämfört med privata företag trots att de befinner sig på samma konkurrensutsatta marknad. I den avvägning som måste göras anser dock koncernledningen att administrationen som följer av ett tillståndsförfarande inte får anses så betungande, om än ekonomiskt fördyrande, att det motiverar ett undantag för kommunala bostadsföretag från kravet på tillstånd för kamerabevakning på allmän plats. I bästa fall kommer medborgarna att se de allmännyttiga bostadsföretagen som en garant för en ansvarsfull, om än i vissa fall nödvändig, kameraövervakning.

Reservationer m.m.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Amela de la Cruz (L) enligt följande.

1. Att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver som svar på remissen anför följande.

Sverige ska vara tryggt för alla. Tyvärr ser vi nu hur otryggheten ökar. Otryggheten är särskilt påtaglig i landets utanförskapsområden, såsom Rinkeby-Kista. Här känner ambulans och brandkår sig ofta inte säkra, utan kan behöva skyddas av polis för att kunna genomföra sina samhällsviktiga uppdrag. Här förekommer öppen narkotikaförsäljning, rån och hot mot företagare. Det sociala och ekonomiska utanförskapet är stort.

Tryggheten ska vara lika för alla som bor i Sverige. När företagare i Husby inte vill eller vågar fortsätta driva sin verksamhet av rädsla för rån, våld och hot är det helt oacceptabelt.

Polis och rättsväsende ska få de verktyg och den kapacitet som behövs för att kunna utreda brott och se till att medlemmar i kriminella gäng och grupperingar döms. För att öka tryggheten och ge bättre möjligheter att bekämpa brott bör fler kameror tillåtas. Detta gäller särskilt i utsatta områden där brottsligheten är hög. Polisens möjlighet till kameraövervakning måste därför förenklas.

Självklart måste en avvägning alltid ske mellan brottsbekämpningens och integritetens intressen. Sverige ska inte vara ett övervakningssamhälle. Men medborgarnas integritet skyddas inte endast av ett restriktivt regelverk mot kameraövervakning, utan också av att ytterst integritetskränkande brottslighet kan upptäckas och förhindras.

Med gällande regelverk har det varit alldeles för omständligt att få tillstånd att sätta upp kameror på platser som är brottsdrabbade. I grunden går utredningens förslag åt rätt håll.

Utredningen föreslår att kravet på tillstånd, precis som idag, inte ska gälla kamerabevakning som bedrivs under högst en månads tid av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen när det av särskild anledning finns risk för viss allvarlig brottslighet som innebär fara för liv eller hälsa eller för omfattande förstörelse av egendom på en viss plats och syftet med bevakningen är att förebygga, förhindra eller upptäcka sådan brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra sådana brott.

Detta är ett för snävt definierat kriterium. Undantaget från tillståndsplikt bör utvidgas till att även omfatta särskilda händelser, vilket bland annat skulle täcka in upplopp eller oroligheter samt rymningar av farliga personer.

Ett stort problem har också varit att det har tagit lång tid från att en ansökan om kameraövervakning har lämnats in till dess att ett beslut har vunnit laga kraft. Fler åtgärder som gör att handläggningen och domstolsprövningen av kamerabevakningstillstånd går snabbare bör övervägas.

Även om det är bra att avskaffa det dubbla tillsynsansvar som länsstyrelserna och Datainspektionen har så ställer vi oss försiktigt tveksamma till om det är Datainspektionen som bör få tillsynansvaret. Länsstyrelserna kan med sin lokalkännedom vara de som är bäst lämpade att bedöma om tillstånd bör ges på en viss plats. Det är bra att kommunerna får möjlighet att överklaga beslut om tillstånd.